

CURS ACADÈMIC: 2007-2008

LLICENCIATURA: Documentació

CURS: Segon

Codi:	27252
Assignatura:	Formació d'usuaris i difusió de la Informació
Tipus d'assignatura:	Obligatòria
Nº de crèdits:	4.5
Professorat:	Teoria: Núria Ferran Ferrer Pràctiques: Núria Ferran Ferrer
Llengua de les classes:	Català
Quatrimestre:	1 ^{er}

Objectius de l'assignatura:

Amb aquesta assignatura, els alumnes haurien de copsar la importància de conèixer el comportament informacional dels usuaris, és a dir, com una persona executa un conjunt d'activitats com són la identificació de necessitats, la cerca, la utilització i la transferència d'informació. Conèixer el comportament humà en relació a les fonts i canals d'informació i a l'ús que se'n fa és de gran interès considerant que estem immersos en la societat informacional en la que a causa de les condicions tecnològiques d'aquest període històric, la generació, el processament i la transmissió de la informació es converteixen en les fonts fonamentals de la productivitat i del poder¹.

Per tal de poder estudiar el comportament informacional és interessant analitzar les competències associades que han de permetre als usuaris transformar els seus coneixements, habilitats i actituds en accions informacionals en un àmbit determinat². En sentit ampli, les persones competents informacionalment són descrites com les que saben quan necessiten informació, són capaces de localitzar, avaluar, organitzar, utilitzar i difondre de forma efectiva la informació per resoldre problemes personals, professionals o aspectes socials més amplis³.

¹ Castells, M. (1999). *La era de la información. Economía, sociedad y cultura. La sociedad red*. Vol I, México DF: Siglo XXI Editores.

² Lloyd, A.; Somerville, M. (2006). "Working information", *Journal of Workplace Learning*, 18, 3, 186-198.

³ UNESCO, US National Commission on Libraries and Information Science *et al* (2003). *Goals, objectives and participant responsibilities. Meeting of experts on information literacy*. Disponible a: www.nclis.gov/libinter/infolitconf&meet/goals-objectives-participant_responsibilities.html

Per això, durant aquest semestre, els estudiants hauran de preparar-se per a:

- Conèixer i aplicar diferents metodologies d'estudi del comportament informacional dels usuaris.
- Saber establir tipologies d'usuaris segons el seu perfil, les seves necessitats informatives i els usos que fan de la informació.
- Copsar la importància i la utilitat de la formació d'usuaris facilitada per les unitats d'informació com a un servei propi.
- Saber dissenyar accions de formació i aplicar recursos per realitzar formacions presencials i per crear materials didàctics en línia.

Temari

1. Introducció

- Definició d'usuari de serveis d'unitats d'informació, comportament i competència informacional.
- Diferències entre usuaris potencials i usuaris reals.
- Tipologies d'usuaris de la informació: criteris per a la segmentació.

2. Els estudis d'usuaris

- Definició, objectius i evolució.
- Àmbits d'aplicació dels estudis d'usuaris.
- Estudis d'usuaris a l'àmbit de les unitats d'informació.

3. Els mètodes d'estudis d'usuaris

- Mètodes directes: entrevistes, qüestionaris, observacions, simulacions.
- Mètodes indirectes: anàlisi de cites, de referències i de consultes dels usuaris, anàlisi de *logs*.

4. Capacitació informacional

- Definició, objectius i evolució.
- Competències informacionals: coneixements, habilitats i actituds.
- Graus d'assoliment de competències.

5. Disseny i desenvolupament de la formació d'usuaris

- Disseny de l'acció formativa: objectius, continguts, planificació temporal.
- Desenvolupament de la formació: anàlisi, metodologia i avaluació.
- Recursos per realitzar formacions presencials i per crear materials didàctics en línia.

6. Avaluació de l'acció formativa

- Objectius de l'avaluació i aspectes avaluable.
- Avaluació des del punt de vista de l'usuari, de qui financia la formació i del formador.
- Planificació i metodologies emprades per a l'avaluació.

Bibliografia bàsica

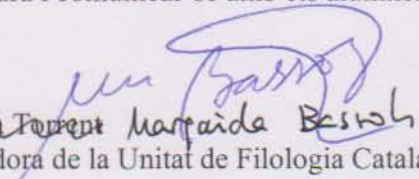
- ALLEN, B.L. *Information tasks: toward a user-centered approach to information systems*, New York: Academic Press, 1996.
- BAWDEN, D. "Users, user studies and human information behaviour", *Journal of Documentation*, Vol. 62, Núm. 6, , 2006, P.671-9.
- CASE, D. O. *Looking for information: a survey of research on information seeking, needs and behaviour*, Academic Press, San Diego CA, 2002.
- FISHER, K.E., ERDELEZ, S. i MCKECHNIE, L. (Eds), *Theories of information behaviour*, Information Today, Medford, NJ, 158-164, 2005. (ASIST Monograph Series).
- GONZÁLEZ TERUEL, A. Los estudios de necesidades y usos de la información: fundamentos y perspectivas actuales. Gijón: Trea, 2005. (Biblioteconomía y Administración Cultural, 123).
- GUINCHAT, C.; MENOU, M. "Los usuarios". En: *Introducción general a las ciencias y técnicas de la información y documentación*. Claire Guinchat y Michael Menou. 2a. ed. Montevideo: UNESCO, 1993.
- JORDAN, Peter. *The academic library and its user*. Aldershot [etc.]:Gower cop., 1998. VIII.
- SANZ CASADO, Elías. *Manual de estudios de usuarios*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, Pirámide, 1994.
- SVINCKI, M.D.; SCHWARTZ, B.A. *Formación de profesionales y usuarios de bibliotecas. Aprendizaje y diseño de instrucción*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1991.
- VALLE, Félix del. "Difusión de información. Metodología y descripción de los instrumentos informativos". En: LOPEZ YEPES, J. (coord). *Manual de información y documentación*. Madrid: Pirámide, 1996. P. 477-487.
- VOGT, Hannelore. El usuario es lo primero: la satisfacción del usuario como prioridad en la gestión. Barcelona : Fundación Bertelsmann, 2004. (Colección Biblioteca y Gestión; 14).
- WILSON, T. D. "Revisiting user studies and information needs", *Journal of Documentation*, Vol. 62, Núm. 6, 2006, P.680-684.

Sistema d'Avaluació

- L'avaluació de l'assignatura consistirà en la realització d'un projecte d'estudi d'usuaris per poder planificar i realitzar una acció formativa. S'establiran tres fites a assolir en l'evolució del treball i que s'avaluaran en sessions de tutories. L'avaluació final es farà a l'aula en una presentació pública.
- Es tindrà en compte a l'avaluació la participació en les sessions en què intervingui responsables d'unitats d'informació que expliquin la seva experiència.

Altres informacions

- La metodologia de l'assignatura es basa en sessions teòriques presencials i sessions pràctiques. Les sessions pràctiques consten, d'una banda, de sessions centrades en l'anàlisi de serveis i materials formatius d'unitats d'informació a partir de presentacions dels seus responsables o de la consulta als materials quan no sigui possible la intervenció dels responsables, i d'altra banda, sessions realitzades als laboratoris d'informàtica per dissenyar i elaborar materials formatius en línia.
- S'utilitzarà el Campus Virtual de la UAB per a donar suport a la docència de l'assignatura i comunicar-se amb els alumnes.

Dra. ~~Anna Torrens~~ *Marçaïda Besroh*
Coordinadora de la Unitat de Filologia Catalana

Bellaterra, (Cerdanyola del Vallès), juliol de 2007